

Czíslo 2.
10. januara.

Bomhaj Bóh!

Lětník 14.
1904.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny státok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosé da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšedne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočn ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrěw će!

F.

Szerbske njeđželske ħopjeno.

Wudawa ſo kózdu ſobotu w Ssmolerjez ſnihičiſchežerni w Budyschinje a je tam ſa ſchwartlétmu pſchedplatu 40 np. doſtač.

Prénja njeđzela po tſjoch kralach.

1. Mojs. 28, 10 – 17.

„Bóh daj tebi Abrahamowe pozohnowanje!“ S tymle pſchecžom Iſaak ſwojego ſyna Jakuba, pſched bratrowej ſurowoſežu cžekazeho, wot ſebje puſcheži k dalokim pſchiwusnym. Kac a pod kotrejmi wobſtejnosežemi Bóh Iſaakowu próſtwu wuſlyſcha, widžimy ſ dženžniſcheho teſta.

Jakub dyrbí cžekacz. Wón dže ſ Versaby a cžehnje do Harana. Pſchewodžm jeho fruch pucža pſches hole puſezin. My pósnavam, kac wobčežne je ſa njeho, kiz bě drohaſtwa nježwedomny, tole pucžowanje pſches njeſnate krajin, hdzej ani pucžnikow njebě; kac počna staroscze a týchnoscze je jeho wutroba pſchi poſladze do cžemněho pſchichoda, kac ſ roſkaczom napjelnjena pſchi ſpominanju na ſańdzenoſc! Myſkle na ſedm minjene podawisny jeho duschu wobknježa. Hischče klinczi jemu we wuſhomaj macžerine napominanje k cžekanju, nauwe pucžne pozohnowanje, ale tež bratrowe wjecženske hroženje. A pſche wſcho to ſkyſchi wón khostanski hłóš ſwojego ſwědomia. Bóryš pač dyrbí pruha Božej hnady, kotaž tajke roſkacze nad hréchom k naſhemu ſbožu we wutrobach ſbudžuje, Jakubowu ſtrukloutu ſažo wožiwič. Ma ſwojim pucžu, kotrejž jeho najprjedy k połnožy pſches Kanaanski kraj wjedže, chze wón pod hólym njebjom nozowacž, dokelž bě ſkónzo hízom ſahadžalo. Kamjen jemu ſa hlowak ſluži. Wón wuſnje a jemu ſo džije: Rěbl ſteji na ſemi, kotrejž ſe ſwojim kónzom hacž do njebjež dožaha, a Boži jandželjo po nim horje a dele ſhodža. Rěbl ſje-

dnočza wuſhishu a nižšhu měſtnoſcž, tak ſo móžesč wot jeneje k druhéj dónicž. Rěbl, kotrejž Jakub wo ſhne widži, wježe njebjo ſe ſemju. Sdalene je njebjo wot ſemje; ale tónle ſón ſarucža nam, kac Jakubej, tu wěſtoſcž, ſo njejſtej zyle wot ſo dželenej. Duž ſo teho troschtujemy, ſo móžemy do njebja pſchińcž. Dale w tym ſonje widžimy, ſo Boži jandželjo po rěblu horje a dele ſhodža. Po Hebr. 1, 14 ſu jandželjo ſlužobni duchoj, póžlani na ſlužbu tych ſamých dla, kiz budža ſbóžnoſcž herbowacž. Jandželjo ſhodža po rěblu horje a dele. To počaſuje na wobſtaſny wobſhad, wobſtejazy mjes nami cžlowjekami, kiz budžem ſbóžnoſcž herbowacž, a mjes Bohom, kotrejž chze nam ju dacž. „Ja cže nočzu wopuſhčicž, ani nihdý cže ſkomdžicž,“ je Bóh prají; tole ſłowo placži tež w naſtupanju naſheje ſbóžnoſcze. Nětko pač njeje žane druhé mjenou cžlowjekam date, w kotrejž mohli ſbóžni byč, hacž mjenou Jeſom Chrysta. Duž je tež jeno Jeſuš Chrystuſ. w kotrejž ma tamne ſjednoczenje ſwój trajazy wobſtatk. To nam wón ſam praji, hdž rjeknje: „Wot nětk (hdž ſym pſchijchoł) budžecze widžicž njebjo wotewrjene a Božich jandželjow horje a dele pſchihadžecž na cžlowiskeho ſyna“ (Jana 1, 51).

Tón Knjes ſtejſeſche horſach na rěblu a džesche: „Ja ſym tón Knjes, Abrahama, twojeho wótza, Bóh, a Iſaaka Bóh.“ Bóh wosjewja ſo Jakubej najprjedy jako Knjes, kotrejž je móžny, po tajkim ſwoje ſlubjenje dopjelnicž móže; potom jako Bóh, kotrejž je miłosćziwy, po tajkim ſwoje ſlubjenje dopjelnicž chze; a to jako Bóh Abrahama a Iſaaka, Jakubowemu wótzow, kotrejmaž bě wón w kózdy ežaž ſwěrny Bóh był, a kotrejž běſche

ſ hnady noscherjow ſlubjenja czinił. Nětko wón noweho noscherja ſlubjenjow trjeba a poſtaja k temu Jakuba, hdnyž praji: „Kraj, na kotrej mž ležis, chzu tebi a twojemu ſymjenju dacz.“ Dale: „Twoje ſymjo budže jako proch na ſemi; a roſſchérifch ſo k wjedzoru, k ranju, k połnoz̄y a k połdnju.“ Skónečnje: „We tebi a we twojim ſymjenju budža požohnowane wſchitke narodý na ſemi.“ Tu maný ſaſo tamne z fruchi Abrahamoweho požohnowanja: kraj ſlubjenja, lud ſlubjenja a jako jadro ſlubjenja: pſchichodne ſbože Mefiaha. — Tebi chzu kraj dacz, twoje ſymjo budže jako proch, we twojim ſymjenju budža požohnowane wſchitke narodý na ſemi — praji tón Anjes. Tak czini wón Jakuba ſa noscherja ſlubjenja. Hdnyž paſ Bóh dawa, dha wón bohače dawa, haj, wón tež pſchetož hiſcheče tak rjez pſchidawa. Tehodla wón nětko k tak požohnowanemu Jakubej praji: „A hlej, ja ſym ſ tobu a chzu eže ſwarnowač, hdzež poczehnjesch; a chzu tebje ſaſo pſchiwjescz do teho kraja. Pſchetož ja tebje nochzu wopuſchczic, hacž wſchitko ſym czinił, ſchtož ſym tebi ręczal.“

Hdnyž nětk Jakub ſe ſwojego ſpanja wozuczi, džesche wón: „Woprawdże tón Anjes je na tym měſcze, a ja njewjedzich.“ Derje wjedzishe Jakub wo ſjewjenjach Božich w domje ſwojego nana Iſaaka a ſnajesche te ſwjate měſtna, hdzež ſo wón modlesche a woprowasche; wón je tež wo Božich ſjewjenjach w domje ſwojego džeda Abrahama a wo ſjewjenjach, prawótzomaj Hadamej a Noachem ſo dostaſtach, wjedzil. Duž naſta w nim myſl, ſo ſo Bóh ſe ſwojimi ſjewjenjemi na měſtnosc ſydenja a woprowanja ſwojich wuſwolenych wobmjeſuje. Nětko paſ ſo jemu, runjež daloko wot bydla ſwojego nana nozowasche, Bože ſjewjenje dosta, ſchtož jeho wuczesche, ſo je Bóh wſchehowſchudzomny. Prjedy wón to njewjedzishe. My njebychmy to tež wjedzeli, njebudzishe nam to Bóh we ſwojim ſłowje ſjewil (Pſalm 139, 7—10).

W 27. ſchtuečzy 25. ſtawa ſo Jakub ſprawny muž mjenuje, kotrej w hétach w oſta; dale wěm, ſo bě wón wot ſwojeje maczerje wožebje lubowaný. Kajka ſtysknota jeho wjeczor pſched ſonom jimasche, jako ſo ſdaleň wot nanowých hétow, ſdaleň wot maczernyeſe luboſcze, wobdaty wot torhazeje ſwering k ſpanju lehny! Kajku radoſcz ſlyſhim paſ nětk ſ jeho ſłowow: „Woprawdże tón Anjes je na tym měſcze!“ Wěſcze pſelniachu město bojoſcze tajke myſle jeho wutrobu, kajkež Davit w 4. ſchtuečzy 23. pſalma wurjeſuje: „Hacž ja runje kchodžu w czémnym dole nijeboju ſo žaneho njeboga; pſchetož ty ſy pſchi mni, twój prut a twój ſij troſtujetaſt mje.“ Radoſcz, njebujaſnoſcz a troſcht po tajkim nowe poſnacze wo Božej wſchehowſchudzomnoſci do Jakubowej wutroby wuliwasche. A tola wo nim rěka: „Wón bojeſche ſo a džesche: Kaf ſwjate je to město! Tu nicžo druhé nijeje, hacž Boži dom, a tu ſu njebjeſke wrota.“ Hrěſchni čłowjekojo ſym my wſchitz, wulzy hrěſchniz pſched ſwiatym Bohom. Ssamo najhrubſchich čłowjekow wěſta hroſa nadpaduje, hdnyž do Božeho domu ſastupja. Čim žiwiſcho bliſkoſcz ſwjateho Boha ſaczuwaný, czim bóle tale hroſa do bojoſcze pſchethadža. Jakubej bě ſo ſjewjenje dostało wo wſchehowſchudzomnoſci ſwjateho Boha, a tole ſjewjenje dyrbjeſche w nim ſaczuwe bojoſcze ſbudzic. To paſ nijeje bojoſcz pſched njehodu na pſchedſtejazym puczowanju, ale je tamne ſwjate ſaczuwe, kotrež naſ, tež hdnyž

ſ my ſami a njewobkedzbowani, ſ Josefom wuwołacz wuczi: „Kaf mohl ja taſtu wulki ſloſz czinic a pſchecziwo Bohu ſhreſhieſ?“ F.

Boža ſwera.

Schto njeſe ſéta prěnje ranje?
Kſchij? ſbož? ſchtraſu? žohnowanje?
Mér? wójnu? thče? njeplódnosc? —
Schto loſzi ſchlewjer, huſcze-ſkan? —
Hdze ſiwa ſutkam wuſpěch rjaný,
Keče ſ dobhežom mér, wjeſelioſcz? —

Bóh w nowym lěcze ſhweta twary
Tež dale ſdzerži, kaž w czaſ ſtarý.
Da wſcho nam, tež najmjeñſhi dar.
Duž pój a bjeř thch darow wjele,
Tež njeſachodne, kiž czi ſczele
Twój lekar, paſthy, ſastarař!

K. A. Fiedler.

Po nowym lěcze.

Nětk wutroby k njebjeſam, ružy na pluh,
Hdnyž lěto ſo nowi, dny hnadowne du;
O njeblyſchisih ſaklinzeſc we duſchi ſaſ:
Naſch miſchtr je tudý a wola nětk naſ?

My jeho ſym hwědu tu wohladali,
Kiž k njemu nam jaſni pucž drohovanſſi;
Duž džimy, ſej Sbóžnika na ružy wſacž
A ſlotu a wyruch a maru jom' dacž!

K. A. Fiedler.

Džiwna pomož w nusy.

Snate je, kaf naſch Sbóžnik ſwojich wuczomníkow ſo modlicz wuczesche: „wſchitko, ſchtož w proſkyz budzecze w mojim mjenje wam Bótz da.“ Wo tajkej modlitwje chzu nětk powjedacž.

Wěſty Josef Stenet, kiž bě wot ſwojeju starſcheju derje wočehnjeny, bu ſahe niſowaný, ſo ſa piſarja do jeneje fabriki podacž. Na tuthm měſcze bě tež wuhlopaleř pſchistajený, kiž dyrbjeſche w ſymje a w lěcze wuhlo ſa ſamžnu dželařnu wobstaracž. Žuni, bě ſo tak ſneha naſchlo, ſo dyrbjeſche wuhlopalenje zyſe pſchestacž, a ſo wuhlopaleř niežo ſaſlužic zjemióžesche. Dluſa býwaſche pſchetož wjetſcha, — džeczi wo khlěb proſchachu, ale žadyn tu nijebe. — W tajkej czechnoſci wobroczi ſo nau, kaž to kóždy wěrm ſcheczijan czini, k ſwojemu Bohu, temu ſwoju nusy wuſkoržo a jeho proſcho, ſo by chzyl paſ hlodej małych ſurjatkow ſastacž dacž — paſ jemu na někajke waschnje khlěb wobradzic.

A hlej! lědy bě ſo pomodlit, klyſchi wo durje klapacž — tu je muž na konju, kiž wſchelaku zyrobu njefje. Bě to muž, wot palerjoweho knjeſtwa pôžlaný, ſhudemu palerzej zyrobu njebjwſchi. Tutón požol paſ njebě nichčo druhí hacž Josef Stenet, kotrej bě něhdy ſ naſchim wuhlopalerjom ſe mſchi ſchol a wo požlenſcheho wulki nusy ſkoržic klyſchal. —

Poſdzischo pſchitndze Stenet do fabriki a woprascha ſo palerja, kaf je ſo jemu w tak wulkim ſnehy ſchlo; naſch wuhlet paſ wſcho wupowjeda a pſchistaji: „taſle je Bóh moju modlitwu wuſklyſchal.“

Stenet paſ powjedacze, kaf je wón na to pſchischoł, ſo by wbohemu wuhlerzej ſ nusy wupomhal, a rjeſny: „Ja ſebi tak Božu miloſcz pſchemyſlowach a ſ džakownej wutrobu ſo lehnych, —

žebi wjele nakupował. Nětk žadasche tež muž, wot kotrehož mějeſche. Khežu wotnajatu, dawki. Dumont runje tak wjele domach njemějſche, móžesche pak wobkručicž, so ma tak wjele pjenjes wonkach stejo, ja pschedate twory, — s čimž tež bě wobšedzeř khěže ſpolojom.

Woprawdze dosta džen posdžischo Dumont wot jeneho ſwojich dožnikow ſaplatu, w 500 toleriskej papjerje wobſtejazu, s kotrejž chyjsche k pschemenjerzej pjenjes bězecž, so by potom s drobnischi pjenjesami mohl ſwojeho hospodarja ſaplačicž; a runje jako chyjsche ſo w róžk haſhy minucž, dha pschihna kniejski wós, kotrejuž njemóžesche wurumowacž, ale ſo potorhnyč da: bu pak tak ſylnje poraženy, so jeho na měsče wobſlabjeneho dom donjeſechu. Tafo bě ſaſo k ſebi pschijchol, chyjsche tola hiſcheze hicž, so by ſwój dołh potom ſaplačil, — ale — ach! — 500 toleriska papjera bě prječ! — — Taſ ſlavu hacž hiſcheze běſche, kchwataſche tola k měſtnu, hdjež běchu jeho wotnjeſli, so by tam pyta! — ale ničo tam wjazh njebe! — Wſchón ſrudny dže dom a, dokež je hižo wjecžor, do loža. Lědom bě ſo lehnyk, pjerje ſo nechtó nuts a woła, so chze pjenyesy: bě to hospodař, kotrejuž bě Dumont dženž ſaplačicž dyrbjal; dokež pak ſo nětk njehodžesche, ſudžesche a ſeleſche hrubu hospodař, so, hdjež jutſje pschipoſdnju ſwoje pjenyesy nima, Dumonta ſe žonu a džecžimi da won ſmjetacž a jeho zyłe twory pschedacž. — Skoro ſadwelowajo, ležesche wbohi a ſychny: „ach, hdj bych tola wjazh pjenjes měl!”

„Schto je tebi ſwadžilo, mój lubu mužo?““ praschesche ſo mandželska ſrudniſchka. „Ach, ja ſym ſwoje pjenyesy ſhubil!“

„Ach, hdjež dale ničo njeje, dha ſo ja ſpokoju; wſchak mam tola hiſcheze tebje a chzu rad s tobu wſchu nuſu ſnjescž.““ — „Ach, kaf ſo nam pónidže! bjes pjenjes tola ničo ſapocžecž njemóžemy.“

„Njeje dha Bóh, naſch Wóz, wjazh žiwu, ſo tak ſloržiſch? tón móže a budže pomhacž!““

Dumont proſchesche ſwoju mandželsku, so by, kaž hewaſ, ſ biblije psalm wucžitaſa. Runje na rjedze bě 42. psalm, kotrež móže kóždy pschi teſle ſkladnoſeži ſebi do wutroby ſaſchcžepicž! Pschi 6. ſchtuečzy ſo wobaj wutrobiye modleſchtaj. — Tónzamý wjecžor bě jich ežeta ſhbu byla, so by wobeju troſhtowaſa: tažama džesche na druhe ranje do ežiſchezeſtne a wudawańje nowinow, so by ſo wobhoniſa, hacž nichtó njeje wo namaſkanych pjenjesach ničo do nowin ſtajiež daſ, a hlaſ! naděndže tam Paſkala, kotrež bě te pjenyesy tam ſawoftajil, so by je prawy knies ſaſo doſtaſ. — Sso wróčiwiſhi wſa wona Paſkala ſhbu a ſpěſhnije džesche k Dumontezom, hdjež běchu runje pschi ſhnedanju, kotrež pak ſtaroſeže dla ničelodžesche; ſ radoſtnym woblicžom a wjehelym hložom džesche wona: „tu ſu pjenyesy a tež tón, kotrež je težame namaſkal.“

Paſkäl dyrbjesche nětk powjedacž, kaf je ſo ežiniſo, ſo je težame namaſkal, ſchtož tež wón ſ radoſcžu ežinjesche; tola tež njeſamjelča, w kaſkim ſpýtowanju je ſo namaſkal. Dumont džesche: „dha mi tola dowoſicž, ſo wam wſchu ſprawnoſcz ſaplaču!“

Paſkäl wotmolwi: „ně, moju ſprawnoſcz, abo wjele bôle moju pschijluſhnoſcz mi nichtó njeſmje ſaplačicž; pschedož to by hréch byl. Ale ſyměli proſhycž, dha požeže mi ſchěſnak; budu jón wěſče bórſh ſaſo dacž móz.“ Rad to Dumont ſežini. —

Paſkäl džesche nětk, so by ſwój ſchěſnak ſaplačil a potom ſebi něhdže dželo pytaſ. Pschijndže k jenemu jara bohatemu pschedupzej, kíž bě hakle psched ſrótikim do Pariza pschicžahný. Tafo tónzamý mjeno Paſkäl wužlyſcha, ſiaſni ſo jeho woblicžo a wón džesche k Paſkalej: „bratſje, ty mje wjazh njeſnajesch; ale mój ſmój towařſchej, hromadže ſmój do ſchule khotžiloj a tež hromadže ſe ſchule puſchzenaj. Hlaſ, ſym nětk wjele lět w Oſtindiskej wiwoval a wjele ſamoženja nadobyl, — bratſje, ty dyrbisich pschi mni

wostacž hacž do ſmjerče, tež chzu tebi na měsče 100 toleř dacž jako ſawdawf na to, ſo pschi mni wostanjesch; ty by wot ſprawneju ſtarſcheju a by tež ſham, tak dołho hacž ſmój ſo ſnaſoj, wěčnje ſprawna duſcha duſcha byl.“ —

Schto móžesche naſhemu Paſkalej lubſcho byč? Taſ ſaſlačzi Paſkäl nětko Dumontej a ſ roſvjeſzelenej wutrobu powjedasche wo ſwojim ſbožu. Dumont ſo ſham ſ wutrobu ſhbu wjeſeſleſche a pschejeſche Paſkalej ſbož.

Hlaſež, taſ bu Paſkalej pomhane, kotrež je ſhwérin byl a ſo na Boha ſpuſchčał! Duž dha: „Na Boha dowěrjenje ſtaj! a porucž Bohu ſhwéru ſwój pucž a ſrudobu!“

J. A. Pohonč.

Dželaj w nadžiji.

Dži ežiſche ſwój pucž ſiwojeňski
A njeměj ſedžbu njedžak ſhwéta;
Svý, dželaj we tej nadžiji,
So w ſwojim ežaſu pschińdu lěta,
Hdjež twoja ſhytwa ſefhadža
A ežerſtve plody ſiwoja.

K. A. Fiedler.

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— Raſežanſke 3. wučeſſke měſtno ſo 1. měrza wuprōſdni. Wone ma wot ſchule 1295 hriwnow doſhodow nimo darmotneho wobydlenja. K temu plačzi ſo ja jaſtupjenje zyrfwinſkeho wucžerja ſ zyrfwinſkeje poſklađnizy lětneje 200 hriwnow a ſo tute 200 hr. do penſije ſhbu pschilicža. Knježa wucžerjo, kotsiž chzedža to měſtno na ſo wſacž, maja ſo pola knjeſa ſchulſkeho radžicžela Schüky w Budyschinje ſamolwicž.

— Eži, kotsiž chzedža ſwojich hólzow na Budyski gýmnasiј ſamolwicž, ſo na to ſedžbliwi ežinja, ſo maja to 18., 19. a 20. januara wot 11 hacž do 1 hodž. pschipoſdnju ežinicž. Pschijimanske pruhowanje ſměje ſo 11. haprleje wot rano 8 hodž.

— Do Stróže pola Raſež je wyschnoſcz kandidatu wucžetſtwa Willu ſa wucžerja poſzlaſo, kotrež je psched ſrótikim ſwoje pruhowanje na ſeminarje w Kychbachu wobſtaſ.

— Wulke žaložne njeſbože je ſo mělo w měſče Chikago w Amerizy, hdjež je w džitwadle na dobo wohén wudyril. Psches 600 ludži je ſiwoje ſhubilo. Ludžo ležachu na kopjeni, ſ džela ſpaleni a ſ džela poteptani, ſo běſche to najſrudniſchi napohlad. To pak je dopoſtaſmo, ſo ſo pschedo hiſcheze doſež wobhlađniwoſeže njewužiwa. A ſaſo ſhutne hroženje, kaf ſhětſje móže ežlowjek ſ wjehela do rukow ſmjerče torhneny byč!

Daliſche dobrowolne darh ſa wbohe armeniſke ſyrotu.

Psches knjeſa ſararja Mróſala-Hrodžiſhčanského:
N. N. we Wóſborku . . . . . 3 hr. — np.
N. N. w Hrodžiſhčuzu . . . . . 1 " —
hromadže 4 hr. — np.

W mjenje wbohich ſyrotow wutrobný džak.

Gólc, redaktor.

„Pomhaj Bóh“ njeje jenož pola knjeſow duchownych, ale tež we wſchěch pschedawárnjach „Serb. Nowin“ na wſach a w Budyschinje doſtač. Na ſchtwórcz lěta plačzi wón 40 np., jenotliwe ežiſla ſo ſa 4 np. pschedawaju.